

LIST MAGISTRA ŘÁDU

ŽEBRAVÍ A SOLIDÁRNÍ PRO KULTURU SOLIDARITY VE SLUŽBĚ KÁZÁNÍ

Ve světě, kde je v oběhu více bohatství a peněz než kdykoli předtím, zatímco odstup mezi bohatými a chudými se stále více prohlubuje, nemůže Řád k této situaci zůstat netečný ani ponechat na „logice světa“, aby určovala vztahy mezi námi. Z tohoto důvodu, a také abychom zakotvili naše kázání ve starosti o spravedlivější svět, u nás musíme rozvinout opravdovou a náročnou „kulturu solidarity“. Ta se bude podílet na posílení naší jednoty, základní charakteristiky našeho Řádu.

ÚVOD: KULTURA SOLIDARITY VYCHÁZEJÍCÍ Z ŽEBRAVOSTI

Žebravost

Řád kazatelů byl založen jako řád žebravý a, byť se samozřejmě období liší, je důležité mít to na paměti, je-li řeč o naší dominikánské identitě. Je známo, že Dominik měl ohledně chudoby velmi radikální nároky. Ve své době si přál volbu životního stavu v solidaritě s těmi, kteří byli v bídě. Kladl také důraz na to, že nic není vlastnictvím, ať už osobním, nebo komunitním. Stav žebrajícího, dle příkladu samotného Ježíše (srov. Tomáš Akvinský, *Summa Theologiae* IIIa, 40, 3), byl toho přirozeným důsledkem. Nicméně kromě toho, že vychází z volby radikálního vztahu k chudobě, žebravost svědčí i o volbě žít v závislosti na těch, ke kterým jsou kazatelé posláni, po vzoru závislosti Ježíše a jeho prvních učedníků kráčejičích městy a vesnicemi, aby ohlašovali království Boží (Lk 8, 1–3). Tato závislost ukazuje nejen vůli přijmout riziko určité hmotné nejistoty a odevzdání se do Boží prozřetelnosti po vzoru svatého Dominika, ale také volbu putovního kázání. Mluvit o solidaritě v obecném evangelizačním poslání tedy evokuje nutnost vzájemné podpory v případě poslání evangelního putování. To zároveň kvalifikuje náš život (putování kvůli evangeliu) i determinuje náš cíl (cestování kvůli předávání evangelia).

Volba takové žebravé nejistoty dnes není z různých důvodů zdaleka zřejmá. Samozřejmě musíme přijmout určité množství závazků, například ty, které se týkají formace nejmladších bratří či zajištění nejlepší možné péče pro nejstarší, ale i zdravotního pojištění a starobního důchodu, nebo správy našich obytných a liturgických prostor. Co se týče skutečnosti sociální nejistoty, jejímiž oběťmi se stali mnozí v četných zemích, nebylo by ani zdravé ani správné chtít nás s ní identifikovat. Byť jsou mezi různými složkami dané společnosti zavedeny systémy solidarity, řeholníci se nemohou dobrovolně stavět do pozice, ve které by byli druzí vázání jim přispět v té či oné jejich potřebě, kterou by mohli jinak vyřešit sami. Přesto má být zvolení určité střídmosti a jednoduchosti rozhodnou volbou. To proto, abychom nebyli vzdáleni těm nejslabším a nenacházeli se v „solidaritě“ s bohatými a mocnými, aniž bychom si to skutečně vybrali. A je třeba uznat, že jsme si postupně zvykli na jistou životní úroveň zavazující k zajišťování náležitých prostředků, a že nejsme vždy připraveni snížit úroveň života i komfortu, kterou v mnoha zemích požíváme. Podobně jsme si na mnoha místech zvykli být

vlastníky významných nemovitostí (či jsme dokonce usilovali se jimi stát), jichž bychom se kvůli zajištění nejzákladnějších potřeb jen velmi těžce vzdávali, a přitom máme potřebu dožadovat se štědrosti druhých, aby nám pomohli potřeby pokrýt. Je tedy třeba nespokojovat se s planými frázemi. Zamyšlení nad žebravostí má být pro nás výzvou, abychom objektivně a pokorně zhodnotili to, k čemu nás tato volba zavazuje a jaké jsou reálné potřeby, kvůli kterým považujeme za legitimní žádat o pomoc druhého. Zvláště jedna otázka nás musí zaměstnávat: nakolik náš vztah k žebravosti činí závislími na druhých vzhledem k pokrytí každodenních potřeb a nakolik chápeme žebravost jako moderní způsob žádání o podporu druhých v potřebách, které si sami stanovíme? Nebo se naopak, což je spravedlivější, chceme učit spoléhat na druhé tak, abychom determinovali na základě „živých vztahů“ (LCO, 99 II), které s nimi máme, úroveň života, jež by byla přiměřenější naší kazatelské misi?

Solidarita a společné dobro

Dvě poslední generální kapituly (ACG Rome 2010 §§57, 72–73; ACG Trogir 2013 §§48, 57, 111, 209) nás zvou k položení otázek týkajících se našeho způsobu žití chudoby a žebravosti v širším rámci opravdové kultury solidarity. Tato perspektiva by nám mohla pomoci vyhnout se riziku, které je často zmiňováno během vizitací provincií. Tím je přijímání takových rozhodnutí ohledně apoštolátu, která by ve skutečnosti sledovala kritéria vycházející spíše ze zlepšení ekonomické jistoty než z našeho poslání. Toho mnozí bratři, jak říkají, litují. Při vizitování provincií se setkávám například s bratry, kterým je líto, že jim nutnost udržet nějaké výnosné oficium brání odpovědět na naléhavější potřeby, případně že volba setrvání na nějakém místě souvisí s jeho rentabilitou více než se skutečnými potřebami místa. Ekonomické otázky jistě musí být brány v potaz při organizaci našeho apoštolského života, jak ale docílit toho, aby se nestaly svazujícím kritériem, které by bránilo odpovědět na potřeby evangelizace či kreativity?

Od založení řádu existovaly mezi různými entitami četné formy solidarity. Umožnily rozmach našeho poslání a během staletí upevnily bratrská pouta solidarity. Nicméně kultura posílená solidaritou mezi námi znamená, kromě dalších souvisejících nároků, slyšet výzvu nezaměřovat se nejprve na sebe, ale, dle krásných slov kard. Ratzingera ukazujícího duchovní nároky nové evangelizace, dát „se vyvlastnit“. [Jako vyvlastněný dům ztrácí vlastníka, jedná se i zde o jakési zřeknutí se vlastnictví sebe (pozn. překl.).] Toto vyvlastnění sebe sama starostí o potřeby druhých by mohlo dát základ prostředí, ze kterého by vyvstalo a kde by zakořenilo povědomí obecné apoštolské zodpovědnosti, vzhledem k níž by byla následně uspořádána organizace našeho konkrétního materiálního života. Solidarita by tak neznamenala pouze zásobu prostředků, díky kterým by každý mohl, s pomocí druhých, uskutečnit vlastní projekty, ale spíše způsob našeho žití na základě obecné starosti o Kázání, která by nás více uschopnila k přizpůsobení našeho konkrétního života reálným apoštolským potřebám přijatým solidárně všemi.

Vezměme si příklad počáteční formace bratří. Ta by mohla být jedním z hlavních prvků takové obecné zodpovědnosti, vždyť příprava bratří kazatelů pro zítřek by měla být starostí každého. V této oblasti lze konstatovat skutečnou nerovnost mezi bratry řádu, ať už se jedná o prostředky k udržování každodenního života ve formačních domech, ke studiu (knihovny, vybavení, zápis do škol), či k poznávání univerzality řádu. Přitom každý bratr ve formaci složí profesi pro řád. Budeme muset najít způsob, jak tuto skutečnost z ekonomického hlediska lépe zohlednit, tak aby každý mohl užívat nutných prostředků pro svou formaci a počáteční studia. Stejnou potřebu solidarity by bylo možno zdůraznit i v oblasti doplňkových a specializovaných akademických studií, kterými jsou provincie povinny připravovat bratry pro přijetí oné dimenze poslání řádu.

Mezi některými provinciemi už existuje řada příkladů uskutečňování solidarity v oblasti formace a štědrost určitých entit je obdivuhodná. Bezpochyby bychom mohli účinnost této podpory ještě zlepšit lepším strukturováním solidarity na úrovni celého řádu. Sem patří adaptace a spolupracování zajištěné četnými formačními strukturami nacházejícími se v provinciích, které jsou dobře zajištěny a mohou tak uvolnit síly, podpora doposud křehkých formačních domů, studijní stipendia, spolupráce strukturované pro výuku, disponibilita k posílení formačních komunit atd.

Mluvíme-li o solidaritě, odkaz z Písma, který nás spontánně napadne, je popis první komunity ve Skutcích apoštolů, ve které „všichni věřící drželi pohromadě a měli všechno společné. Prodávali všechn svůj majetek a dělili ho mezi všechny, jak kdo potřeboval“ (Sk 2, 44–45). Víme dobře, že nejde jen o dělení se s druhými a ještě méně o dělení se ze štědré „dobré vůle“ o přebytek, ale především o zájem a priori o potřeby druhých, které bereme určitým způsobem za vlastní. Tam, kde máme někdy pokušení řešit otázku společného užívání jen z ekonomického pohledu, je třeba spíše širšího hlediska, které vzbuzuje solidaritu pomáhající zvládnout potřeby týkající se apoštolských úkolů nebo posílení komunit z důvodů naší obecné apoštolské zodpovědnosti. Hřích zatajení, o kterém mluví Skutky, není v první řadě lží, ale opuštěním starosti o jednotu všech předpokládající bezpodmínečnou důvěru a vzájemnou úctu. Žebrovost je jako škola, která nás učí přijímat roli být žebrajícími a vycházet přitom ze starosti druhého o naše potřeby. Společné užívání věcí je zase výchova ke bdění nad společným dobrem, což je ovoce péče o potřeby druhých.

Obnova v Řádu

Tato výzva k rozvinutí kultury solidarity byla představena posledními generálními kapitulami, které zároveň vybízely k restrukturalizaci Řádu. Ta náleží do perspektivy obnovení, ke kterému nás zve blízká oslava výročí založení Řádu. Musí být tedy definována nikoli jako racionalizace našich struktur, ale jako vůle lépe orientovat naše formy organizace ke kazatelskému poslání. Ve hře je propagace a podpora řádového kázání pro církve na nových, či zvláště obtížných místech. V tomto rámci je zásadní nebrat v potaz pouze to, co je silné, organizované, pevně zavedené a zajištěné. Riziko restrukturalizací v našem globalizovaném světě je totiž preferovat nejsilnější a zvat slabé k připojení k nim, či vstoupení pod jejich ochranu a vydávat je tak rozmarům dobré vůle silných. V našem úsilí o restrukturalizaci naopak musíme brát v potaz komplementaritu všech forem přítomnosti kázání Řádu, jakkoli jsou silné nebo i křehké. Například počátky nové misie mohou být křehké a nejisté a požadují dlouhou souvislou podporu, a přitom bychom někdy chtěli rychle soudit její efektivnost. Také je známo, že určitá důležitá místa kázání jsou a zůstanou zvláště zranitelná a málokdy schopna zajistit živobytí kazatelů, což ospravedlňuje zajištění dlouhodobé solidarity. Jediné možné je tedy, jak už bylo zmíněno, hledisko společné zodpovědnosti za kázání, díky které si společně umožníme nést Slovo na obtížnější místa, kde křehkost a nejistota budou dokonce podmínkou evangelního svědectví.

Taková kultura solidarity musí být pochopitelně umístěna do celkového světového kontextu. Jedním z charakteristických rysů „globálního světa“ je zvětšující se odstup mezi bohatými a chudými. Určitým způsobem se zvětšuje i u nás, mezi provinciemi, a někdy dokonce mezi komunitami jedné provincie. Tento odstup se rozšiřuje také mezi námi a nejkřehčími vrstvami společnosti, ke kterým jsme posláni (způsoby dopravy a komunikace, přístup ke zdravotní péči, vzdělání...). Myslet na kulturu solidarity nás tak zavazuje precizovat smysl, který chceme dát tomu, že jsme posláni, abychom žili jako bratři se světem a tímto bratrstvím svědčili o Slově,

kteří se obrací ke všem s pozváním k přátelství s Bohem. V tomto smyslu nás solidarita učí rodit se pro bratrství, jak uvnitř našich komunit, tak ve vztahu k těm, ke kterým jsme poslání.

SOLIDARITA A SLIBY

Solidarita není jedním ze tří klasických řeholních slibů, ovšem v této perspektivě žebravosti můžeme pochopit, jaký je vztah kultury solidarity, o níž jsme pojednali výše, k těmto třem slibům. Když v Řádu vyslovujeme slib poslušnosti, žádáme o milost zasvětit svůj život Slovu po způsobu putujících kazatelů. V určitém smyslu činíme slib být žebravými, protože jsme kazatelé.

Dominik žádal po prvních bratrských slib poslušnosti a společného života. Zdá se mi, že tak zdůrazňoval vztah mezi kázáním a námahou komunity bratří a implicitně potvrzoval, že služba kázání je úzce spojena s tajemstvím milosti, jíž Kristus ustanovil církev jako bratrství dané světu coby znamení naděje na spásu. Zavázání se ke společnému životu není v první řadě závazkem plynoucím z mravní observance, ale spíše právě dosvědčením naděje v ono tajemné dílo rození k bratrství. První společníci Ježíšova kázání viděli, že se učinil solidárním s lidstvem, solidárním s těmi, kdo neměli své místo ve společnosti ustanovené lidmi. Sem patří malomocný, slepý od narození i ochrnutý, nebo také celníci a hříšníci, s nimiž neodmítá sedět u stolu – zkrátka Ježíš je solidární se všemi, aby všem přinesl spásu. Učedníci sami se takto naučili žít takovou solidaritu (srov. Lk 8–10; Mt 10) jako výsostnou cestu ke kázání. Pavlovy apoštolské listy ukazují, jak mohlo být pro nově obrácené věřící těžké nalézt opravdový vztah k solidaritě mezi sebou navzájem. Listy zdůrazňují naprosto zásadní roli tohoto ekonomického rozměru v životě Kristových učedníků. Svědectví bratrského života není mravní ideál, který už došel svého naplnění, nýbrž spíše spočívá v naději, že lidská bytost je schopna obrátit se k bratrskému soužití, když se postupně stává solidární s bratry a sestrami, kteří jí jsou dáni. Takové svědectví nachází svou inspiraci v příkladu samotného Krista (2 Kor 8–9, kde svatý Pavel nabízí kostru pro teologickou reflexi nad solidaritou mezi křesťanskými komunitami). V tomto smyslu je solidární bratrství privilegovaným prostředkem k „ohlašování království“. Slib poslušnosti, slib naslouchat Slovu s cílem nechat se vést a dát se do služeb pro dobro všech, je pečetí u vstupu k solidaritě.

Veškeré obrácení je nakonec dílem milosti. Nicméně na toho, kdo touží po obrácení, připadá úkol zajistit si patřičné prostředky a konkrétní podmínky, aby mohl být působení této milosti vystaven. Z tohoto hlediska můžeme říci, že způsob žití slibu chudoby je jedním z prostředků této přípravy. Nemůžeme popřít skutečný paradox, který postihl náš řeholní život. Zpočátku byl řád chudý a žebravý, jak jednoduchý a rychlý byl však přechod k životu ve změkčilosti a v individualismu! To platí z hlediska kolektivního: můžeme pochopit, proč Dominik chtěl tolik varovat před touhou po vlastnictví, jejíž působení nás může spíše vázat ke lpění na hmotných dobrech než přimět k volnosti a disponovanosti ke kázání. Tvrzení je však platné i na rovině osobní, což se ukazuje zejména na nás, kteří jsme vstoupili do řádu s pár věcmi. S každou novou asignací je potřebné řešit čím dál složitější stěhování, protože se nám mezitím podařilo nashromáždit knihy a předměty nejrůznějšího druhu, nemluvě přitom o společenských či akademických funkcích. Slib chudoby nás má přivádět den za dnem k tomu, že přestaneme usilovat o zajištění jistot vlastními silami a dáme přednost tomu, aby „živoucí vztahy“ s lidmi (a s bratry z komunity a provincie) byly v posledku naší skutečnou jistotou. Díky tomuto opuštění se každému dostane „stonásobné míry“.

Nemáme náležet k těm konkrétním místům, která by zůstávala netečná vůči ostatním, ale spíše máme přijmout být solidárními v zemích, kam jsme posláni. Je na místě společně usilovat o získání větší jednoduchosti a prostoty života, nikoli jakýmsi nezdravým potěšením z hrdinství chudoby, které by vedlo k naparování se, ale spíše abychom došli skutečné vnitřní svobody a hlubší vzájemné důvěry, která nám pomůže důvěřovat, že každému se dostane podle jeho potřeby. To znamená podtrhnout *podstatnou souvislost mezi slibem chudoby a odhodláním odevzdat svůj majetek ke společnému užívání*. Je však třeba přiznat, že odevzdání majetku ke společnému užívání je jednou z největších potíží, s níž jsem se setkal v našich komunitách, ale i mezi komunitami navzájem v rámci jedné provincie. Každému jsou známy mnohé strategie, které se pokoušejí oslabit závazek chudoby, a rovněž víme, že v tomto bodu spočívá jedno z nejslabších míst našeho společného života. Mít zkušenost s touto slabostí znamená zažít ve svém životě výzvu, již představuje povolání k solidaritě s ostatními: společný život v každodenním bratrském sdílení, v uspořádání komunity podle závěrů kapituly stejně jako konkrétní správa společného jmění, všechny tyto aspekty jsou v jistém smyslu „pedagogií“ solidarity. Mít na paměti vzájemnou solidaritu mezi sebou navzájem, tedy mezi komunitami a provinciemi, či ještě navíc navázat pouta opravdové solidarity s chudými tohoto světa, to vše vyzývá vzít vážně závazek preferovat organizování našich osobních a komunitních životů ve znamení nezajištěnosti spíše než na naprosté zajištěnosti. Učinit volbu nechat se dobrovolně uvést do nejistoty a „vyvlastnit se“.

Slib čistoty má podíl na tomtéž pohybu, když i on zve k jakémusi citovému odpoutání. Jeden bratr vyprávěl, že po několika měsících života v komunitě, která čelila značné tísní a v jejíž blízkosti se nacházelo mnoho obětí chudoby, byl nejvíc v ohrožení nikoli slib chudoby, nýbrž čistoty. A opravdu, trpěná chudoba je nezáviděníhodná a nemůže být považována za hodnotu samu o sobě. Závazek k solidaritě vzhledem k chudým volá po prohloubení a kultivování závazku čistoty. To znamená zachovat si správný odstup, který ve skutečnosti otevírá každému prostor svobody. Odpoutanost, k níž přirozeně vede slib čistoty ve zdrženlivosti, je jakousi nejistotou v osamocení, je nasazením, díky němuž se stáváme schopni solidarity podobným způsobem, jakým ji Kristus uskutečňuje ve svém lidství. Čistota tedy vede nejen k určitému postoji v existenci, ale taky pobízí k osvojení si určitého druhu vztahu s potřebnými. Nejde ani tak o naplnění potřeb jako spíše o svázání osudů ve vztahu solidarity, který osvobozuje každého.

SOLIDARITA V MISIÍCH A SVĚDECTVÍ PRO SVĚT

Během návštěv v nejrůznějších působištích našeho řádu je vždy velmi důležité připomínat organickou jednotu našeho řádu, který není pouhou sumou jednotlivých samostatných větví, sjednocených navzájem na způsob jakési federace, stejně jako provincie není pouhým součtem jednotlivých komunit a stejně tak komunita není souhrnem jednotlivých bratří. Toto zaměření organické skutečnosti (svým způsobem integrativní; srov. LCO I, VII) je samo o sobě jistým ohlašованиеm Božího království: toužíme-li po světě, jehož králem by mohl být Bůh smlouvy a v němž by lidstvo nehledalo jiné bohy utvořené podle své chuti, je třeba z tohoto světa vytvořit místo příhodné k životu pro všechny lidi – samozřejmě pomocí lidských schopností a s přijetím veškerých omezení, která jsou vlastní lidskému rodu. Takový svět se nemůže omezovat pouze na smluvní uspořádání mezi entitami či samostatnými jednotlivci, musí to být svět, kde úděly jedněch i druhých jsou spojeny v jediné existenci. A to proto, že jsou spojeny v jediné naději v Bohu, který je pramenem společenství mezi lidmi a jenž zároveň vyžaduje jejich aktivní zapojení. Takové může být kázání o bratrství, k němuž přispívá závazek k solidaritě.

Otázka vztahu k hmotným dobrům, zejména k penězům, v našich komunitách podává svědectví o pojetí sociality, které neseme a které chceme předávat, ale je to také otázka skutečné naděje, kterou vkládáme v proměňující moc „práce bratrského společenství“ (srov. E. Lévinas, *Socialité et l'argent*; in: C. Charlier et M. Abensour, *Cahier de l'Herne*. Emmanuel Lévinas, Editions de l'Herne, Paris, 1991, p. 134–138; jde o text, v němž socialita označuje dynamiku sociálních vztahů, které organizují a ovlivňují společnost či kulturu). Pravidla, jimiž se řídíme v této oblasti, zde nejsou proto, aby umravňovala řeholní život, ale spíše aby jej zasadila do teologického rámce a aby dodala našim konkrétním skutkům eschatologický rozměr. Je to právě tato perspektiva (a také se silou naděje, kterou může dát), která nám pomůže dát do pořádku možné nedostatky (tajné účty, odolávání proti odevzdání majetku ke společnému užívání, duch konzumu, zesvětštění osobního života, dávání přednosti rodinným vztahům či soukromému podporování před komunitní solidaritou, spojenectví vytvořená na základě vzájemných sympatií...). Tyto nápravné kroky nežádají ani tak mravní soudy nad osobami, jako spíše tvořivost v solidaritě bratrského života. Z teologického hlediska se budeme moci odvážit definovat priority ve prospěch těch nejchudších, méně zajištěných, méně produktivních v rámci jedné komunity. Toto hledisko bude moci řídit prostředky užívané pro ustavení vzájemné závislosti bratří v rámci jedné komunity (společné řízení, dát každému to, co potřebuje...).

Tento horizont bude také tím, co orientuje vztahy solidarity v rámci provincie. Zde často narážíme na tyto problémy: rozdělení na bohaté a chudé komunity (přičemž občas ty nejbohatší pomáhají těm nejchudším, ale v určitých případech jen dle vlastních kritérií vycházejících z vlastní iniciativy); existuje také nerovnost mezi komunitami, které mají transparentní hospodaření, a těmi, které se snaží zatajovat pravý stav věcí; na mnoha místech byly založeny instituce pro apoštolát, které se mu sice jistě věnují, ale mohou být také postupně pokoušeny stávat se nezávislými na provincii, či dokonce vystaveny tomu, že se zodpovědný bratr stává prakticky jejich „vlastníkem“. Na mnohem obecnější rovině jsou mnohé provincie přivedeny k tomu, aby se zamyslely nad vztahem mezi výběrem apoštolských aktivit a jejich výnosností. Zatímco nelze tento aspekt ignorovat, je třeba vyhybat se tomu, aby kazatelské aktivity, z různých nespécifikovaných ekonomických důvodů, nasměrovaly naši solidaritu tam, kde je zaručeno naše vlastní zajištění. Je vhodné připomenout vztah, který může být v rámci provincie vybudován s komunitami, institucemi, dokonce i vikariáty, které jsou považovány za málo spoluúčastné. Co se tohoto týče, příliš často se ekonomická skutečnost stává první, někdy i jedinou cestou hledání vztahu s druhými.

Vzhledem k tomu, co bylo řečeno, jaký obraz o světu ukazuje Řád? Nad touto otázkou je třeba přemýšlet, abychom si lépe uvědomili radikální požadavky, které jsou kladeny na naše bratrské společenství, jež je zde pro svět. Otázka rozhodnutí se pro chudé je zásadní, protože je kritériem analýzy, hodnověrnosti a vyjití ze sebestřednosti (kdo je náš bližní?). Jakým způsobem jsou naše komunity spojeny v solidaritě a sdílí ji s celkem provincie, či dokonce celého Řádu?

Tento problém se v Řádu projevuje především na úrovni zdraví a počáteční formace, kde můžeme sledovat největší nerovnosti mezi bratry. Zároveň se můžeme zamyslet nad blízkými vazbami na nějaké prostředí, které se mohou jevit dost nekompatibilní z hlediska celku Řádu. Stejně tak musíme podtrhnout velkou nevyváženost v rozvržení prostředků k apoštolskému životu, apoštolského nasazení a to znamená někdy i apoštolské svobody. Příkladem je přijetí (nebo dokonce nabídnutí se pro ni) služby ve farnostech kvůli živobytí, čímž utrpí prioritě stanovená pro vzdělání, podporu chudých a žen či ochranu dětí.

Pokud jde o fungování solidarity u nás, je nezbytné požadovat jasnost, průhlednost a zodpovědnost v konkrétních věcech. Zároveň je důležité nežádat od těch nejslabších, nejvíce

potřebujících základní věci, to, co nežadáme od silnějších. Tak to zajisté funguje ve světě, ale je důležité, abychom my, kdo jsme povoláni hlásat dobrou zvěst slovem i životem, odolali tomuto pokušení.

VYTVOŘIT KULTURU SOLIDARITY

Jako odpověď na požadavek generální kapituly v Římě, která pověřila magistra řádu založením „komise na podporu misí“ (ACG Řím 2010, 231), byla ustanovena před třemi roky komise solidarity, která byla pojmenována *Spem Miram Internationalis*. Jejím hlavním úkolem je podporovat rozvíjení kultury solidarity, o které jsme mluvili výše, a podle tohoto hlediska spravovat fondy solidarity. Tato správa musí najít svůj smysl v hlavních liniích této kultury solidarity, stejně jako nalezne svou platnost pro šíření solidarity natolik, nakolik bude „společná kultura solidarity“ všemi podporována.

Můžeme jmenovat několik předpokladů takové kultury. Musí být založena na společném apoštolském povědomí a na společně přijatých prioritách. Nebylo by například možné rozvíjet solidaritu v oblasti počáteční formace, pokud nejsme všichni přesvědčeni, že je důležitější podporovat povolání všech bratří pro Řád, než se jen omezit na starost o entitu, ke které náležíme. Tímto je znovu zdůrazněna skutečnost, že Řád není nějakou federací provincií, byť je velmi důležité, aby provincie byly vskutku zakořeněny místně, kulturně i církevně. Toto zakořenění v „dílčím“ je zásadní pro to, aby každá entita přispívala k rozvinutí poslání Řádu v jeho službě univerzální církvi. Skutečná solidarita může být nastolena jen natolik, nakolik dokážeme vybudovat skutečné povědomí a vzájemné uznání ohledně projektů, které jsou každým nesený. Nakonec, jestliže chceme růst v solidaritě, předpokládá to, že každý z nás, každá entita bude opravdu přesvědčena, že je třeba držet se „skutečně nezbytného“ dávajíc celý zbytek k dispozici všem.

Proto žádám všechny entity, komunity a provincie, aby přemýšlely nad tím, jak by mohly lépe žít solidaritu v Řádu. Je možné identifikovat vícero forem přispění k tomuto projektu vzájemné solidarity: pravidelné kontribuce do řádového fondu solidarity ze strany komunit a provincií, které podporují apoštolské projekty a formaci těch nejslabších entit; spolupráce na formaci mladých bratří; tematická aliance (například v oblasti vzdělávání či ochrany dítěte); sdílení našich „lidských zdrojů“ (vyučujících, pastýřů, odborníků); částečné odpovědi na konkrétní žádosti; sdílení „vztahových zdrojů“ (někdy jsme velice žárliví na naše dobrodince!). Komunity a provincie se mohou, každá na své úrovni, rozhodnout podpořit tyto projekty řádové solidarity. Komise *Spem Miram Internationalis* sleduje projekty k předložení magistrovi Řádu a stará se to, aby peníze byly použity po zralé úvaze, tak aby komunity a provincie, které je darovaly, věděly, jak bylo naloženo s jejich štědrými příspěvky (viz internetové stránky komise *Spem Miram Internationalis*: www.spemmiram.org, které představují tyto cíle i procedury kandidujících projektů, dávají k dispozici formuláře k zapsání projektu a ukazují realizace projektů podporovaných různými fondy).

Je jasné, že dobrá dynamika solidarity si žádá několik podmínek: sem patří samozřejmě požadavek na jasné účty vydané z toho, co se realizuje, vyjádření vděčnosti, ale také nestavět se do role oběti a infantilní závislosti. Nedávno jsem si díky jednomu bratru uvědomil, že se naše dynamika solidarity pravděpodobně zvýší, najdeme-li způsob, jak rozvinout společně projekt solidarity s jinými, než jsme sami. Vyjádřil touhu, aby se to stalo způsobem, kterým bychom oslavili výročí Řádu – dát světu to, co jsme dostali!

Toto by mohl být opěrný bod k uzavření tohoto listu o kultuře solidarity. Jistě, potřebujeme více rozvinout vzájemnou solidaritu mezi námi, což bude podstatný prvek k upevnění jednoty řádu. Ale jak už jsem podtrhl na začátku tohoto listu, tato kultura nesmí nikdy ztratit ze zřetele fakt, že Dominik nám zanechal Řád, který se rozhodl být kazatelským coby žebravý, čímž napodobil toho, jehož příchod do světa chceme hlásat: Slovo života, které se představilo jako žebrající o pohostinnost lidstva, aby ukázalo, že v Synu se Bůh chce stát solidární se světem.

Váš bratr

fr. Bruno Cadoré OP
Magistr Řádu bratří kazatelů

Prot. 50/14/370 Letters_to_the Order
Překlad bratři klerici.